



Laboratorium for ferskvannøkologi og innlandsfiske (LFI)

UNI Research AS
Laboratory OF
Freshwater Ecology and
inland fisheries (LFI)
Nygårdsgt. 112,
N-5008 Bergen, Norway
+47 55 582236/90619807

UNI Research AS
Laboratorium for
ferskvannøkologi og
innlandsfiske (LFI)
Nygårdsgt. 112,
5008 Bergen
lfi@uni.no

Vindafjord kommune
v. Gitte P. Halvorsen

Bergen 03.07.2017

Undersøkelser av evt. forekomst av elvemusling i vassdrag i Vindafjord

Det vises til oppdrag fra Vindafjord kommune om undersøkelse av Vågselva i Ølen og fire innløpsbekker til Vatsvatnet. Undersøkelsene ble utført av Sven Erik Gabrielsen og Gunnar Bekke Lehmann, LFI Uni Research. Undersøkelsenes hensikt har vært å avklare om noen av de ovenfor nevnte lokalitetene har bestander av elvemusling (*Margaritifera margaritifera*). Elvemusling finnes fra før i Åmselva, som er utløpselv fra Vatsvatnet (Larsen 2012, Lehmann m.fl. 2017). Muslinger som ble flyttet fra Åmselva til innløpselven Aurdalsåna ovenfor Vatsvatnet i 1990, overlevde imidlertid ikke (ref. i Larsen 2012).

Vågselva i Ølen ble undersøkt 28.06.17 ved dykking med tørrdrakt/maske/snorkel. Strekningen som ble undersøkt gikk opp til der elven krysser under E134. Dette er ca 3 km målt langs elveløpet.

Elvene/bekkene ved Vatsvatnet ble undersøkt 29.06.17 ved en kombinasjon av befaring med vadere og vannkikkert, og dykking med tørrdrakt/maske/snorkel. Blikrabekken ble undersøkt langs en strekning som gikk ca 700 opp fra Vatsvatnet, målt langs elveløpet. Aurdalsåna ble undersøkt på den strekningen som tidligere ble regnet som vassdragets lakseførende del, -dvs. ca 3 km opp fra samløpet med Alvseikjeåna. Alvseikjeåna ble undersøkt på strekningen fra samløpet med Aurdalsåna og opp til hovedveien/E134, -i alt ca 1,2 km. Bekken som renner ut innerst i Røyrvika ble undersøkt på strekningen opp til kulverten under Saudavegen/Fv46, -i alt 200 m.

Det ble ikke funnet elvemuslinger i noen av de undersøkte lokalitetene, - heller ikke skallrester. Dette betyr at det er overveiende sannsynlig at det ikke er bestander der. Hvis det imidlertid skulle finnes bare noen ganske få muslinger i en eller flere av lokalitetene, eller de skulle være på strekninger som ikke ble gjennomgått, kan de selvsagt ha blitt oversett. Dette regnes likevel som lite sannsynlig, siden de større kulpene og strømmene som vil ha mest årsstabil vanndekket areal ble undersøkt i alle lokalitetene.

Det som likevel var gledelig, var at det er svært mye ungfisk av både laks og aure i disse bekkene/elvene. Også i Blikrabekken var det virkelig mye småfisk. Samtidig så det ut til at bekkene ikke var ødelagt av jordbrukspåvirkning, og alle hadde til dels god til svært god dekning av kantvegetasjon. I bekken som renner ut innerst i Røyrvika var det imidlertid et hvitt, flekkvis fordelt belegg på noe av substratet. Det er tenkelig at dette er soppvekst. Både i Vågselva og i Aurdalsåna ble det sett voksen laks og aure.

Det er estimert at det finnes ca. 1,1 mil med potensielt anadrom strekning i innløpselvene til Vatsvatnet (Lehmann m.fl. 2017). Dersom gjennomsnittlig bredde på vandekket areal i disse lokalitetene er 1-2 meter, betyr dette at innløpselvene bidrar med ca. 10 - 20 000 m² oppvekstareal for ungfisk. Til sammenligning har Åmselva ca. 29 000 m² areal. Den høye ungfisktettheten i innløpselvene antyder at disse er av stor betydning for rekrutteringen til de anadrome bestandene i vassdraget. For å få en bedre forståelse av Vatsvassdragets produksjonspotensial for anadrom fisk, bør ungfisktetthet undersøkes vha. el-fiske i alle de mest aktuelle elvestrekningene i vassdraget. Det vil være av særlig interesse å kartlegge a) totale ungfisktettheter, b) mengdeforholdet mellom laks og aure på strekninger der begge artene forekommer, og c) utbredelsen av laks i vassdraget, -dvs. hvor langt opp i innløpselvene laksen finnes.

Med vennlig hilsen



Gunnar Bekke Lehmann
Prosjektleder, LFI Uni Research

Referanser

Larsen, B.M. (ed.) 2012. Elvemusling og konsekvenser av vassdragsreguleringer - en kunnskapsoppsummering. - Rapport. Norges vassdrags- og energidirektorat 8-2012. 165 pp. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Oslo.

Lehmann, G.B., T. Wiers og S. Stranzl 2017. Bonitering og gytefisktelling i Åmselva, høst 2016. LFI-rapport nr. 288, 37 s.